
**ETIČKI KODEKS
ZA SREDNJE ŠKOLE**

ADUŠIĆ

za nastavnike i ostale uposlenike u srednjim školama

Ovim etičkim kodeksom utvrđuju se moralna i etička načela kojih se trebaju pridržavati nastavnici koji obavljaju općeobrazovnu i stručno-teorijsku nastavu, vanjski saradnici koji su angažirani u nastavnom procesu i ostali uposlenici u srednjim školama.

I TEMELJNA NAČELA

1. Nastavnici u svom djelovanju i ponašanju dužni su slijediti humanistička i moralna načela koja podrazumijevaju čestitost, pravednost, humanost, uljudnost, uzajamno pomaganje, a koji čine bit profesionalne etike.
2. Nastavnici i ostali uposlenici škole dužni su u javnim istupanjima čuvati ugled svoje i drugih škola, te profesionalno dostojanstvo svog poziva.
3. Rađeći u okviru svojih prava, obaveza i ovlaštenja, nastavnici i ostali uposlenici škole dužni su pridržavati se važećih zakona, akata i pravilnika.
4. Nastavnik je dužan u svome djelovanju i ponašanju poštovati ljudska prava i slobode bez ikakvog vrijeđanja nacionalne pripadnosti, jezika, rase, boje kože, vjeroispovjesti, spolne pripadnosti, socijalnog stanja i sl.
5. Nastavniku nije dopušteno iznositi u javnost podatke i informacije o radu stručnih organa škole (Nastavničko vijeće, Odjeljsko vijeće i dr.) za koje ne postoji odobrenje nadležnih organa škole.
6. Nastavnik ne smije primati novac, poklone, usluge niti pribavljati neku drugu korist za sebe ili drugog, niti smije podsticati učenike ili roditelje na davanje poklona, novca, ili bilo koje druge usluge ili pokazati da očekuje bilo kakvu korist. Obaveza je nastavnika otklanjati svaki oblik korupcije.
7. U svom radu nastavnik je dužan poštivati stranačku neutralnost nastavnog procesa i ne smije promovirati stranačke interese.
8. Nastavnik je dužan voditi računa o svom izgledu i načinu odijevanja u skladu sa pravilima svoje profesije.
9. Nastavniku nije dozvoljeno konzumiranja alkoholnih pića i drugih opojnih sredstava za vrijeme nastave ili boravka u školi i dužan je pridržavati se Zakona o zabrani pušenja u javnim ustanovama.
10. Spolno uznemiravanje je nedopustivo. Očituje se u upućivanju verbalnih uvreda, nedoličnih prijedloga, neprimjerenih šala, ismijavanja, fizičkog dodira i sl.

II ODNOS PREMA RADU

1. Nastavnici su dužni trajno raditi na svom usavršavanju i primjenjivati savremena znanstvena i nastavna dostignuća, te inovacije u nastavi (interaktivna nastava).
2. Dužnost svakog nastavnika je njegovati kulturu pisanog i usmenog izražavanja na jezicima koji su u službenoj upotrebi u Federaciji BiH.
3. Nastavnik je dužan posebnu pažnju posvetiti svojim nastavnim obavezama. Nastavu treba održavati redovno, bez kašnjenja, u utvrđenom terminu i trajanju. Na posao treba dolaziti 15 minuta prije početka nastave.
U slučaju spriječenosti dolaska na posao nastavnik je dužan pravovremeno o tome izvijestiti upravu škole ili za to odgovornu osobu.
4. Nastavnici su dužni donositi pripremu za čas i biti temeljito pripremljeni za izvođenje nastave.
5. Za vrijeme održavanja časa nastavniku nije dozvoljeno koristi mobitel, jesti, čitati novine i sl. Od nastavnika se očekuje da svojim primjerom demonstrira kulturno ponašanje i ophođenje.

III ODNOS PREMA KOLEGAMA

1. Među nastavnicima treba vladati aktivna stvaralačka atmosfera i profesionalan odnos prema radu.
Odnos među nastavnicima mora se temeljiti se na kolegijalnosti, međusobnom uvažavanju, poštivanju znanja, stručnosti, te na profesionalnoj i ljudskoj solidarnosti.
2. Nastavnik je dužan voditi računa da ni na koji način ne povrijedi stručni ugled, rad i ličnost drugog nastavnika niti ugrozi njegovo napredovanje. O radu i ličnosti drugog nastavnika nikad ne treba raspravljati sa učenicima i/ili roditeljima. Ako nastavnik smatra da je određeni nastavnik odgovoran zbog nekorektnog ponašanja, neispunjavanja obaveza, nemorala, korupcije ili nekog drugog neprimjerenog ponašanja, upozorit će na to odgovornu osobu.
3. Nastavnik je dužan dosljedno se suprotstavljati svim intervencijama u veza sa ocjenjivanjem učenika ili favoriziranju određenih učenika iz bilo kojih razloga.
4. U međusobnim kontaktima nastavnici trebaju njegovati kulturu argumentiranog dijaloga, a u odnosu sa kolegama biti ljubazni, korektni, kulturni i tolerantni.
5. Nastavnici trebaju poštivati osobno i profesionalno dostojanstvo mladih kolega i pomagati im u profesionalnom razvoju.

IV ODNOS PREMA UČENICIMA

1. Nastavnici su dužni poštivati ličnost i dostojanstvo učenika i uvažavati njihovu vjersku i nacionalnu pripadnost i pravo na jezik.
2. Nastavnik se treba truditi da u nastavnom procesu ostvari dijalog sa učenicima i da ih podstiče na aktivno sudjelovanje u nastavi, te sticanju znanja.
3. Ocjenjivanje učenika treba biti objektivno. Na ocjenjivanje ne smiju uticati faktori kao: spol, religija, nacionalnost, socijalno stanje, rodbinske i prijateljske veze i sl. Obavezno je primjenjivati Pravilnik o ocjenjivanju.
4. Nastavnik mora izbjegavati bilo kakav fizički dodir sa učenicima i ne smije ulaziti u emotivne veze sa učenicima.
5. Nastavniku nije dozvoljeno verbalno zlostavljati učenike niti pravljenje bilo kakvih aluzija na njihov fizički izgled, porijeklo ili socijalni status.
6. Nastavnik ne smije graditi autoritet na izazivanju straha kod učenika i treba izbjegavati konfliktne situacije prilikom komuniciranja sa učenicima.
7. Nastavnik ne smije od učenika zahtijevati da za njega obavljaju bilo kakav posao u vrijeme ili poslije nastave kao što je kupovanje doručka, novina, cigareta i sl.
8. Nastavniku nije dozvoljeno primati poklone od učenika ili njihovih roditelja, niti ih podsticati na kupovinu poklona najavljujući rođendan ili neki drugi praznik.
9. Nastavnik treba blagovremeno reagirati na ponašanje pojedinaca ili grupe učenika koje nije u skladu sa primjerenim ponašanjem učenika u školi i van nje.
10. Nastavnik ne treba skrivati niti zataškavati postupke učenika koji nisu u skladu sa Pravilima škole.
11. Nastavnik je obavezan štititi privatnost učenika, a iznošenje ili prenošenje određenih činjenica dužan je vršiti u skladu sa propisanom procedurom u školi.

V ODNOS PREMA RODITELJIMA

1. U kontaktu sa roditeljima nastavnik se treba ponašati ljubazno, kulturno i strpljivo.
2. Nastavnik ne smije vršiti diskriminaciju prema položaju u društvu, izgledu, imovinskom stanju i obrazovanju roditelja, niti vršiti bilo koji drugi oblik diskriminacije.
3. U radu sa roditeljima nastavnik treba biti profesionalan, ne stvarajući prijateljske veze koje bi rezultirale narušavanjem pravila ovog kodeksa.
4. Nastavnik je obavezan obavijestiti direktora škole o primjedbama koje su upućene od strane roditelja na rad nekog od članova Nastavničkog vijeća.
5. Nastavnik je obavezan prijaviti upozorenja roditelja na određena neprimjerna ponašanja učenika/učenica ili grupe učenika ili određena događanja u školi koja na bilo koji način ugrožavaju sigurnost ili integritet drugih učenika i poduzeće odgovarajuće mjere u skladu sa pravilima škole i odgovornošću koju ima kao nastavnik.

VI ODNOS PREMA IMOVINI

1. Nastavnici i ostali zaposlenici škole obavezni su da se savjesno odnose prema imovini škole a korištenje imovine u privatne svrhe nije dozvoljeno
Nastavnici i ostali zaposlenici škole čuvaju prostor škole i svjesni su svoje lične odgovornosti prema radu i radnoj sredini.
2. Nastavnici i ostali zaposlenici škole trebaju se sa posebnom pažnjom odnositi prema knjigama školske biblioteke i posuđene knjige ne zadržavati u svom vlasništvu.
3. Nastavnici i ostali zaposlenici škole su obavezni reagirati na svaki uočeni postupak koji upućuje na uništavanje ili pokušaj uništavanja imovine škole.
4. Nastavnici i ostali zaposlenici škole trebaju svojim ličnim radom doprinostiti unapređenju, očuvanju i uređenju školske imovine i prostora.

VII PRIMJENA ETIČKOG KODEKSA

1. Prilikom potpisivanja ugovora o radu nastavnici i ostali uposlenici škole će svojim potpisom potvrditi da su upoznati sa sadržajem ETIČKOG KODEKSA, a poštivanje pravila i principa KODEKSA će smatrati svojom moralnom i profesionalnom obavezom.

2. Moralana je obaveza svakog nastavnika i ostalih uposlenika škole ukazati na neetičko ponašanje nastavnika i ostalih uposlenika škole, odnosno kršenje odredaba ETIČKOG KODEKSA.

3. Primjenu i nadzor nad sprovođenjem ETIČKOG KODEKSA vrši direktor škole i/ili Etičko vijeće od tri člana izabrana na sjednici Nastavničkog vijeća.

NAPOMENA:

Prilikom izrade ovog KODEKSA konsultovani su slični materijali iz regije i svijeta dostupni u elektronskoj formi i Etički kodeks za državne službenike u Federaciji Bosne i Hercegovine objavljen u Službenim novinama Federacije BiH, br. 01-05-02-18/05, decembar 2004. godine.